

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1244

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 april 2013

Zoals toegezegd door mijn collega Dijsselbloem tijdens het debat over de voorgenomen steun aan Cyprus op dinsdag 26 maart 2013 (Handelingen II, 2012/13, nr. 66) informeer ik u hierbij over de door de Kamerleden Klaver (GL) en Koolmees (D66) gevraagde visie op de geopolitieke aspecten van de afspraken met de Republiek Cyprus. Deze leden hebben de volgende vragen voorgelegd: wat gaan Nederland en de Europese Unie doen om ervoor te zorgen dat er behalve een reddingsplan ook een vredesplan voor Cyprus komt? Daarnaast vraagt men een visie op de wederopbouw van Cyprus inclusief de betekenis daarbij van de eventuele gasbaten. Ook werd gevraagd naar de effecten van de afspraken met Cyprus op de relaties met Rusland en Turkije met daarbij de vraag of Rusland compenserende maatregelen tegen de EU neemt. Ten aanzien van de gasvondsten werd gevraagd naar een eventuele claim hierop door de eurozone en wat hiervan de gevolgen zijn voor de relatie met Turkije.

Reddingsplan; vredesplan

De verkiezing van de nieuwe president Anastasiades in combinatie met de toetredingsonderhandelingen EU-Turkije zou op termijn mogelijk kunnen leiden tot hernieuwde toenadering tussen de partijen in het conflict op Cyprus. President Anastasiades was in 2004 voorstander van het Annan Plan voor hereniging van Cyprus. Turkije lijkt vooralsnog een afwachtcende houding aan te nemen. Voor de oplossing van het conflict is een constructieve houding nodig van de Republiek Cyprus, de Turks-Cypriotische gemeenschap en de zogenaamde garantiemachten Turkije, Griekenland en het VK. Het primaat ligt bij de twee partijen op het eiland en de VN. VN-onderhandelaar Downer gaf recentelijk aan dat de VN werkt aan een paper waarin de tot nu toe bereikte compromissen zouden worden neergelegd. Dit zou dan als basis kunnen dienen voor een herstart van de onderhandelingen. Nederland steunt (in EU- en VN verband) de oplossing van het conflict. Concreet heeft Nederland onder meer jaren bijgedragen

aan het Committee on Missing Persons, dat zorg draagt voor opgraving en identificatie van vermiste personen aan beide zijden van de zogenaamde Groene Lijn.

Visie op de wederopbouw van Cyprus, betekenis van eventuele gasbaten

Na de aanvraag van een hulpprogramma door Cyprus in juni 2012 is de Trojka in overleg getreden met Cyprus over de benodigde bezuinigings- en hervormingsmaatregelen om de economie duurzamer en stabielere te maken. Gezien de grote omvang en de structuur van de financiële sector waren de uitzonderlijke maatregelen die afgesproken werden tijdens de Eurogroep van 24–25 maart gerechtvaardigd. Er volgt nu een diepe herstructurering van de financiële sector waarbij de problemen bij de banken grotendeels door Cyprus zelf worden aangepakt. De conditionaliteiten van het steunprogramma zullen nu verder moeten worden uitgewerkt en vastgelegd in een Memorandum of Understanding. Naar verwachting zullen de besprekingen hierover half april 2013 afgerond worden.

Bewust van de enorme economische uitdagingen die Cyprus nog te wachten staan heeft Commissievoorzitter Barroso aangekondigd dat er naar analogie van de Task Force for Greece een vergelijkbaar programma komt voor Cyprus. In een dergelijk programma kan ook Nederland technische assistentie aanbieden.

Een mogelijk lichtpunt vormen de veronderstelde gasvoorraden in de Exclusieve Economische Zone van Cyprus. Exploratie is echter nog in de beginfase, met tot nu toe één proefboring. Indien substantiële gasvoorraden worden aangetoond kunnen deze mogelijk op middellange termijn een belangrijke inkomstenbron worden. De proefboring naar gas in de EEZ van Cyprus hebben echter ook geleid tot oplopende spanningen met Turkije. Ankara benadrukt dat ook de Turks-Cyprioten recht hebben op een deel van de toekomstige opbrengsten. Het is mogelijk dat eventuele gasbaten betrokken worden bij een regeling voor het conflict.

Effecten van de Cyprus-afspraken

Er zijn op dit moment geen effecten merkbaar van de Cyprus-afspraken op de relaties van de EU met Rusland en Turkije. Rusland heeft geen compenserende maatregelen tegen de EU genomen.

Claim gasvondsten door Eurozone

De Trojka zal de komende weken met de Cypriotische autoriteiten tot een overeenkomst komen over het Memorandum of Understanding. Daarin zullen ook afspraken worden gemaakt over hoe eventuele opbrengsten uit gasopbrengsten zullen worden meegenomen. Zoals hierboven al aangegeven is de grootte van potentiële toekomstige gasinkomsten op dit moment zeer moeilijk te voorspellen. Dit maakt het lastig om binnen het programma al uit te gaan van inkomsten uit gaswinning. Uiteraard zou het wenselijk zijn als eventuele toekomstige inkomsten uit gas zouden kunnen worden gebruikt voor het aflossen van de staatsschuld. Hier staat het kabinet dan ook positief tegenover.

De minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans